

De zon zij van het leven

Julia Burgers-Drost

DE ZONZIJ VAN HET LEVEN

Julia Burgers-Drost

De zonzij van het leven

Westfriesland

www.kok.nl

NUR 344

ISBN 978 90 205 0414 9

© 2011 Uitgeverij Westfriesland, Utrecht
Omslagillustratie en -ontwerp: Bas Mazur

Alle rechten voorbehouden

HOOFDSTUK 1

‘De bel! Wie belt er nu zo laat op de avond? Halftien... Ik hoorde onlangs, Sophie, dat je na negen uur de voordeur niet meer moet opendoen. Laat maar bellen!’ Had Nanda Herwijnen zonet nog schijnbaar ontspannen zitten lezen, dan is daar nu niets meer van te merken! Als een vogeltje dat zojuist tegen vensterglas is geknald, zo angstig zit ze in de voor haar veel te grote fauteuil.

Sophie legt de krant naast zich op de grond en staat kalm op. ‘Mam, het is misschien een buur die hulp nodig heeft. Of toch nog een collecte. Er wordt alweer aangebeld, mam, ik doe open.’

Sophie negeert haar moeders verzoek en loopt bedaard naar de gang, waar ze even later de voordeur opent. Een vlaag kou dringt het huis binnen, wat Sophie doet huiveren. Ze kijkt de man die voor haar staat vragend aan. Hoewel ze hem niet eerder heeft gezien, komt hij haar vaag bekend voor.

‘Goedenavond. Mijn naam is Finn Thomassen. Neemt u mij niet kwalijk dat ik u kom overvallen. Maar daar is een goede reden voor!’

Sophie krijgt een hand, die ze afwachtend schudt. ‘Ik wil u graag binnen vragen, maar we hebben maar één kamer en daar zit mijn moeder, die momenteel geen bezoek kan ontvangen.’ Er valt een stilte terwijl ze elkaar opnemen. Dan vraagt Sophie: ‘Moet ik u ergens van kennen?’

De man grinnikt en knikt. ‘Als dat zou kunnen... Helaas liggen onze herinneringen aan elkaar, mochten we die hebben, te ver in het verleden. Want zie, we zijn familie van elkaar.’

Sophie schudt haar hoofd. ‘Dat denk ik toch niet! Is dit als leuk binnenkomertje bedoeld? We hebben zo goed als geen familie meer, voor zover ik weet!’

Finn Thomassen kijkt verlangend langs Sophie heen het warme huis in. ‘Sterker nog, Sophie, we zijn een tweeling.’ Sophie doet een stap achteruit. ‘Als dit een grap moet zijn,

kan ik hem niet waarderen. Mijn ouders hebben mij nooit zoiets verteld. Dus uw woorden verwijs ik naar het rijk der fabelen. Ik ben niet geadopteerd, meneer.' Ze blijft kalm, maar voelt een boosheid opkomen. Al die tijd dat Finn staat te dazen, zit haar moeder te bibberen naast de open haard. 'Toch wel, Sophie. Ik heb onderzoek gedaan, zeer grondig. Sinds kort weet ik dat ik geadopteerd ben. En dat ik samen met jou op de wereld ben gekomen. Dus ik neem aan dat jij niet op de hoogte bent van het feit dat je geen eigen kind bent?'

Er schieten allerlei gedachten door haar hoofd. Geadopteerd. Een van een tweeling... het moet niet gekker worden.

Finn doet een stapje in haar richting. 'Het is laat op de avond, maar ik wil je graag spreken om alles met je te delen wat ik weet. Ik ben op zoek naar mijn biologische ouders. En als je alles weet wat ik vernomen heb, zul je dat ook willen. Wil je je moeder hiermee confronteren?'

Sophie schudt verwoed haar hoofd. 'Dat... dat kan niet. Onmogelijk. Ze zou het niet aankunnen. Maar wat stel je dan voor?'

Finn rilt in zijn toch dikke overjas. Hij stopt zijn handen diep in zijn zakken. 'Wanneer kun je? Laten we iets afspreken. Ik neem aan dat je hier in de buurt bekend bent. Een café? Restaurant, hotel? Je zegt het maar.'

Sophie tuit haar lippen, zegt dan dat ze werkzaam is in een boekhandel. 'Daar vlakbij is een grand café waar ik weleens lunch als ik een lange dag heb. Bijvoorbeeld op vrijdag, dan is het hier koopavond.'

'Prima! In de winkelstraat dus? Ik neem aan er hier maar één winkelstraat is? Als ik de boekhandel vind, vind ik jou en dus ook het café. Goed, dan zien we elkaar... zeg maar hoe laat.' Hij haalt zijn handen uit zijn zakken, kromt zijn vingers en blaast op zijn vuisten.

'Sorry, ik kan je echt niet binnenlaten. Misschien vertel ik je de reden nog wel een keer. Daar lopen mijn moeder en ik niet mee te koop. Vrijdag na zessen kan ik wel weg. Maar

om zeven uur moet ik terug zijn, want op koopavond is het meestal erg druk.'

Finn steekt weer een hand uit en als Sophie voelt hoe koud die is, bloost ze van het schuldgevoel. 'Tot vrijdag,' zegt ze. 'Ik moet bekennen dat je me erg nieuwsgierig hebt gemaakt!'

'Dag zusje, tot vrijdag. Ik verheug me erop!'

Met lange passen beent Finn het tuinpaadje af. Hij stapt in een auto die Sophie tot de luxecategorie rekent. Geruisloos sluit ze de deur. Maar haar moeder heeft het wel gehoord.

'Wie was dat, Sophie?'

Sophie haalt diep adem en verzint ter plekke een smoes die het goed zal doen. Haar moeder is o zo slim! 'Mam, dat was iemand die voor iets in de zaak kwam. Eh... een bestelling die niet goed is overgekomen. Hij is niet van hier, kon niet overdag en wilde het mondeling uitleggen. Komt dus wel goed. Zal ik verse thee halen? Het is me toch koud buiten. Ik denk dat het vannacht stevig gaat vriezen.'

Als ze met thee in de kamer terugkomt, heeft haar moeder een blok hout op het vuur gegooid. De vlammen likken met gretige tongen langs het appelhout, dat een heerlijke geur verspreidt. Haar moeder zit weer op haar stoel, de benen onder zich getrokken. Zo rustig als ze nu lijkt!

'Lekker, thee is altijd welkom. Wat voor soort heb je genomen?'

Sophie zegt dat het iets nieuws is, een soort kruidenthee die de nachtrust positief beïnvloedt. Moeder en dochter bij de open haard, overpeinst ze. Het lijkt een vredig tafereel, maar helaas is dat schijn. Al snel is Nanda Herwijnen weer verdiept in haar boek, maar Sophie kan er niet toe komen zich op het nieuws uit de krant te concentreren. Geadopteerd...

Veel weet ze niet over haar achtergrond. Er zijn geen grootouders meer en geen ooms, en ze heeft slechts één tante. Alleen deze zus van haar vader, tante Emma, leeft nog. Wel weet ze dat haar moeder erg jong was toen ze in het huwelijksbootje stapte. Haar vader was – ze rekent het snel uit –

vijftientig jaar ouder dan zijn bruid. Ze kan zich niet voorstellen dat ze zelf ooit op een zo veel oudere man zou vallen. Maar wat weet zij nou van de liefde?

Een slecht huwelijk was het niet. Zeker niet. Maar een feit was wel dat voornamelijk haar moeder, die erg neurotisch was, haar heeft opgevoed. Haar vader was altijd met zijn zaken bezig. Behalve als het vakantie was. Dan huurden ze een huisje en deed papa mee met de spelletjes waar zij en haar moeder dol op waren.

Stapels spelletjes bezaten ze. Kleine doosjes met verrassend leuke spellen. Kleurentorentje, dat was haar favoriete spel. Later kwamen er moeilijkere spellen op tafel; Scrabble, Monopoly en Rummikub. Maar na haar vaders onverwachte dood was het uit met de spellen. Heel lang was haar moeder zwaar depressief en van het een kwam het ander. Sophie woont niet voor niets als vierentwintigjarige nog altijd thuis.

Ze schrikt als haar moeder haar boek met een klap sluit. ‘Nog een stukje voor morgen bewaren. Geweldige schrijfster. Ik houd van die verhalen die zich in Ierland afspelen. En dan het omslag, een tuin met een stuk van het huis, dat ziet er altijd zo veelbelovend uit.’

Sophie glimlacht. Ze kent ondertussen de smaak van haar moeder. ‘Ga je al slapen, mam? Ik kijk nog even naar het late journaal en dan kruip ik er ook in. De thermostaat maar niet te laag zetten. Het wordt een koude nacht.’

Afschuwelijk om bezoekers niet binnen te kunnen nodigen, vindt ze. Maar het is niet anders. Terwijl ze de gebruikte kopjes in de vaatwasser zet, hoort ze boven het water van de douche stromen. Ze haalt een doekje over het aanrecht, haalt de theezakjes uit de pot en gooit die in de afvalemmer. Haar gedachten razen door haar hoofd. Geadopteerd... de vier lettergrepen hameren maar door. Geadopteerd!

‘Welterusten!’ roept haar moeder van boven. Zo jong klinkt die nog. Mam is een vrouw van midden veertig die er op bepaalde momenten nog uitziet als een meisje.

‘Slaap lekker, mammie!’ Sophie doet de keukendeur op slot

en de lichten uit. In de kamer zet ze de tv aan. Ze wil op de hoogte blijven van wat er gebeurt in de wereld. Anders wordt haar wereldje zo klein. Niet dat ze vrolijker wordt van het nieuws. Maar de weersverwachting is de moeite waard. Er komt een zeer koude stroom lucht vanuit Scandinavië. Goed voor de zaak, want met zulk weer blijven de mensen lekker binnen en willen ze iets te lezen hebben, dus kopen ze meer boeken.

Tegenwoordig is de aanschaf van een boek prijzig. Haar niet meer zo jonge baas moppert geregeld dat hij zich nog weet te herinneren dat een roman vier of vijf gulden kostte. 'En mijn vader was woest om de prijsverhogingen! Hij was nog uit de tijd van drie gulden en vijfenzeventig cent.'

Sophie knipt de tv uit en kijkt de kamer speurend rond naar rondslingerende spullen. Kussentjes op de bank legt ze recht, ze controleert het vuur dat al dooft. Dan schuift ze een overgordijn een stukje open om naar buiten te kijken. Het is stil op straat. Ze hoort een hondje keffen. Die zal geen zin hebben in vier koude pootjes.

Met een ruk sluit ze de wereld buiten en ze loopt langzaam naar boven. Het is vroeg, maar slapen zal niet meteen lukken. Geadopteerd... niet te geloven. Eerst eens zien wat deze Finn haar te vertellen heeft, dan ziet ze wel verder!

's Ochtends is het meestal niet druk in de boekwinkel. De chef van Sophie, Max Meyling, is al aan het werk als zij om halfnegen binnenstapt. Er is zoals zo vaak een nieuwe bestelling binnengekomen. Dat betekent controleren en noteren. En ook nog prijzen. Dat zijn karweitjes die Max graag zelf doet. Voor de rest laat hij Sophie haar gang gaan. Ze zijn een goed team en begrijpen elkaar zonder er veel woorden aan vuil te maken.

'Koud!' huivert Sophie als ze midden in de winkel blijft staan. Ze wikkelt een onmogelijk lange sjaal van haar hals en trekt haar muts van haar hoofd.

Max kijkt haar over zijn halve brilletje aan. 'Tja, dan moet je ook maar op mijn aanbod ingaan, meisje. De bovenver-

dieping wacht al langer dan een jaar op jou! Hoog tijd dat je zelfstandig wordt.'

Sophie lacht maar wat. 'Het is wel zo handig nu om nog thuis te wonen, dat kun je niet ontkennen. En gezellig ook. Mam en ik maken er wat van!' Ze haast zich door de winkel naar de garderobe. Max heeft enkele jaren terug niet alleen de zaak, maar het hele pand laten renoveren. Hij had de bovenverdieping voor zijn werkneemster in gedachten. Sophie was er aanvankelijk ook blij mee. Maar toen kwam haar vader te overlijden en veranderde de situatie thuis zodanig dat ze geen keus had.

De winkel is supermodern ingericht. Het is de enige boekwinkel in de omtrek. Uit verschillende plaatsen weet men Meyling Boeken te vinden.

Max en zijn vrouw bewonen het huis dat als het ware tegen de boekwinkel aan leunt. Er is een verbindingsdeur, dus Max hoeft voor zijn werk de straat niet op.

Sophie begint de dag met koffiezetten. Later op de ochtend gaat Max naar zijn vrouw voor een tweede bakje. Er zijn talloze karweitjes die op Sophie wachten. Ze wordt niet opgejaagd en dat is prettig. Ze kan vaak, als er geen klanten zijn, denken en haar leven beschouwen. Soms probeert ze plannen te maken, om ze even later weer te vergeten. Ze kan uiteindelijk niets beginnen.

De afdeling met kantoorartikelen heeft haar liefde. Het ruikt er naar geslepen potloden en gum, vindt ze altijd. En naar papier, hoe kan het anders.

'Ik heb koffie, Max. Weet je, mijn moeder beweert dat boeken met een omslag waar een huis of een tuin op staat, aanzetten tot kopen en aanmoedigen tot lezen. Heb je zoiets eerder gehoord?'

Max gaat op een trapje zitten. Hij knikt. 'Zeker wel. Zij zou niet iets uitkiezen waar bijvoorbeeld een bloot been op staat. Of de voet in een plas bloed, om maar wat te noemen. Maar dat idee gaat lang niet altijd op. Smaken verschillen. Trouwens, iets anders: ik vind dat we meer moeten doen op het gebied van computers. Nu verkopen we toners en car-

tridges. Dat soort dingen. Maar wat als we zouden uitbreiden en zelf printers, computers en aanverwante artikelen zouden verkopen? In de wijde omtrek is hier niet zo'n zaak te vinden. Als mensen pech hebben en de apparatuur werkt niet, dan lopen ze allemaal naar die knul van Hordijk. Hoe heet hij ook alweer? Thijsje, zeiden we vroeger altijd. Slim ventje, trouwens. Hoe dan ook, denk er eens over, Sophie.' Sophie kijkt hem met grote ogen aan. 'Hoe bedenk je het? Ik weet niets van dat spul. Nou ja, wat ik weten moet voor eigen gebruik, maar meer niet. Je hebt wel gelijk dat het lastig is altijd naar een grote stad te moeten om wat te laten repareren. Hoewel er ook adressen te vinden zijn die je spul komen halen, maken of vervangen. Alles is op internet te vinden. En Max, als je zoiets wilt, dan heb je echt veel ruimte en kennis nodig. Dat hebben we niet, toch?'

Max veegt met een vinger langs het achtergebleven schuim in zijn kopje en likt het als een kleuter op. 'Ruimte wel. We kunnen een muurtje naar het woonhuis doorbreken. Maar ja, die vakkennis... We zouden er dus een kracht bij moeten zien te vinden. En ondertussen kun jij je bekwamen, meisje. Jij bent nog jong en je hersens kunnen nog best een en ander oppikken! Ik zal me eens laten voorlichten. En als het niet wil, nemen we Thijsje in dienst.'

Nog meer om over te tobben. Sophie was juist zo tevreden met haar baan in de boekhandel, waar nooit schokkende dingen gebeuren. Nu wéér breekwerk, aanschaf van kostbare apparaten. En dan Thijs Hordijk... Een telg van de nogal beruchte familie Hordijk.

Maar misschien is het een wensdroom van Max. Hopelijk blijft het daarbij. Een onvervulde wens!

Vrijdagochtend is Sophie al vroeg uit de veren. De afspraak met Finn is het eerste waar ze aan denkt. Die hoefde ze niet op de kalender te schrijven!

Een broer, ze zou een broer hebben die samen met haar in de een of andere onbekende buik heeft gezeten. Onvoorstelbaar. Wie staat nu een tweeling af. Een straatarme jonge

vrouw? Iemand die een buitenechtelijke relatie heeft gehad? Er zijn zo veel mogelijkheden...

Stel, een vrouw vond haar gezin compleet en wilde geen abortus. Wel, daar heeft ze respect voor. Misschien had ze al zes kinderen... dus dan maar geboren laten worden en ter adoptie afstaan. Hoe kun je zoiets doen? vraagt ze zich af.

Stel dat Finn gelijk heeft, dan is er meteen het probleem dat 'mama' heet. Mam confronteren met het feit dat haar kind weet geen eigen vlees en bloed te zijn, lijkt haar een levensgroot obstakel. Maar misschien is dat ook niet nodig. Ze kan Finn aanhoren zonder zich in de zoektocht te storten, zoals hij zelf wel aan het doen is. Heel de dag is ze in haar hoofd bezig met de afspraak.

Al voor ze de zaak binnenstapt, ziet ze dat Max bezig is de etalage te veranderen. Dat doet hij graag én vaak. 'Winter, Sophietje, dat vraagt om een winterse etalage. Kijk, ik heb op zolder oude kinderschaatsen gevonden. Van mijn zussen en mij. Ik leg ze nonchalant hier, tussen de boeken. Een blikvanger, toch? En dan wat kinderlectuur met vrolijke omslagen eromheen. Zoek jij die even bij elkaar? Zeker weten dat er jeugdboeken zijn met van die echt winterse tafereeltjes erop. En wat ouderwets spul, die herdrukken. Hoe vind je mijn sneeuw? Verpakkingsmateriaal; gemakkelijk te gebruiken en net echt.'

Sophie knikt maar eens. Net binnen en al meteen een opdracht. Dat gaat hier vanzelf, leuk vindt ze dat. Ze gaat vlijtig aan de slag. Een eigen boekhandel, zal het er ooit van komen? Ze is na het vwo aan een studie Nederlands begonnen. Helaas kwam er door het overlijden van haar vader een kink in de kabel. Mam was er zo slecht aan toe. Ze moest kiezen tussen haar moeder en haar studie. Eigenlijk was dat niet moeilijk, maar het was wel teleurstellend voor haar toekomstidealen.

Maar ze heeft ondertussen geleerd dankbaar te zijn voor de dingen die wel lukken en mogelijk zijn.

Tussen de middag werkt ze door, af en toe een hap van haar

broodje nemend. En niet te vergeten het belletje naar huis. Ze wil weten hoe het met mam gaat. Want stel je voor... 'Stop!' roept ze zichzelf een halt toe. Niet gaan fantaseren. De werkelijkheid is al genoeg.

Het wordt een drukke middag. Max is in een goede stemming, hij fluit tussen de bedrijven door. Na een heleboel klanten is het eindelijk zes uur. Een uurtje pauze. Max informeert of ze met hem mee naar huis gaat, want Liesbeth heeft beloofd mosterdsoep te maken. 'Ze maakt altijd te veel, vandaar.'

Sophie bedankt. 'Ik heb een afspraak in het grand café, Max. Een ver familielid zocht contact en ik kan hem thuis natuurlijk niet naar behoren ontvangen.'

Ze zegt het rustig, maar Max weet dat het kan stormen in haar hoofd en hart. 'Veel genoeg dan. Geeft niet als het wat uitloopt, meisje.'

Buiten duikt Sophie weg in de kraag van haar jas. Tjonge, toch nog echt winter. Bijna alle winkels sluiten voor een uurtje tussen de reguliere werkdag en de koopavond. Wat wil je, als er toch geen klanten komen?

Ze haast zich naar het café, waar ze vriendelijk wordt begroet door een serveerster die een rood schort tot op de voeten draagt en met in beide handen serviesgoed door de winkel loopt. Sophie ontdoet zich van jas en sjaal, kijkt om zich heen in de hoop Finn te ontdekken. Haar tweelingbroer? Ze kan er nog niet bij met haar hoofd. En echt geloven doet ze het ook niet.

Dan ontdekt ze hem, achter in het intieme zaaltje. Uit de luidsprekers komt Frans aandoende muziek, gelukkig staat het geluid zacht. De sfeerlampen zorgen voor gezellig licht. Bijna alle tafels zijn bezet met etende en pratende mensen. Finn heeft haar gezien en is gaan staan. Ze loopt zigzaggend tussen de tafeltjes door in zijn richting.

'Dag meid!' Hij neemt haar jas en sjaal over, hangt ze aan een staande kapstok. Dan steekt hij beide handen uit. 'Sophie, goed je te zien. Geweldig, nu hebben we de kans elkaar wat beter te leren kennen. Alles goed?' Als ze gaat

zitten, schuift hij galant haar stoel aan en neemt tegenover haar plaats.

‘Goed?’ vraagt ze. ‘Hoe zou dat kunnen? Je hebt me nogal wat te denken gegeven!’

Er duikt een serveerster op en Finn zegt een glas wijn te willen drinken op hun kennismaking. Hij beweert dat ze aan een goed glas rode wijn toe is.

‘Eén dan, want ik moet nog werken. En de avond is nog jong.’

Het staat er voor ze er erg in heeft. Finn heft zijn glas, glimlacht en tikt ermee tegen het hare. ‘Een kind kan zien, Sophie, dat we familie zijn. Dezelfde haarlijn, dezelfde kleur ogen... Tussen blauw en bruin in, zal ik maar zeggen. En als je lacht, zie ik ook iets van mezelf.’

Sophie neemt een slokje wijn. Ze wil hem wel tegenspreken, maar dat heeft geen zin. Hij heeft gelijk. Finn stelt voor tomatensoep en een broodje gezond te bestellen. Ze vindt het allemaal best. Het gaat haar niet om het eten, het gaat haar om wat er bij dat eten besproken moet worden.

‘Finn, ik weet niet waar we moeten beginnen. Nooit heb ik kunnen vermoeden dat ik geen eigen kind ben. Er is nooit een kindje bij gekomen, dus ik neem aan dat een van mijn ouders al voor het huwelijk wist onvruchtbaar te zijn. Mijn moeder is zo jong getrouwd, weet je. En mijn vader was bijna vijfentwintig jaar ouder dan mam. Nu zet me dat aan het denken. Maar ik zou niet weten hoe ik dat thuis zou kunnen aankaarten.’

Het eten wordt gebracht.

‘Ben je gewend om voor een maaltijd te bidden?’ vraagt Finn.

‘Thuis wel, maar hier?’

‘Dan ook hier.’ Finn zegt het op bedaarde toon en hij vouwt zijn handen en sluit zijn ogen voor een ogenblik. Sophie schaamt zich dat ze zich schaamt om in het openbaar te bidden voor het eten.

‘Eet smakelijk, Sophie. Dat er maar vele maaltijden samen mogen volgen!’

De soep is warm en pittig, er zitten croutons in.

Sophies gedachten cirkelen rond één thema. Ze weet bijna zeker dat alles wat Finn te berde zal brengen, door haar ontzenuwd kan worden. Hij legt zijn lepel neer en raakt heel even haar hand aan. ‘Vertel eens over je moeder.’

Sophie kleurt. ‘Dat is niet gemakkelijk. Want wat weet je ten diepste van je ouders? Ook al ben je door hen grootgebracht, op een gegeven moment sta je tegenover elkaar als volwassenen. De jeugd is geweest, hoe dan ook! Je bent min of meer gevormd door de opvoeding en de rest moet je zelf doen. Zo dacht ik er jaren terug tenminste nog over. Nu is dat anders.’

Ze neemt een paar hapjes soep. Finn heeft zijn kom leeg, hij zet zijn ellebogen op tafel en laat zijn kin op de gevouwen handen rusten. Hij kijkt haar doordringend aan. ‘Ga door, ik wil alles van je weten.’

‘Ik begon aan een studie Nederlands. Had veel dromen... een tijdje studeren in het buitenland en zo. Maar mijn vader overleed vrij plotseling en mam stortte in. Niet zoals dat gebruikelijk is, ziek van verdriet. Dat was ze ook wel, maar niet alleen. Van de ene dag op de andere wilde ze niet meer naar buiten, geen boodschappen doen. Mensen, wie dan ook, waren niet langer welkom. Ze schrok van de telefoon, de bel... de post. Noem maar op. Ze bekende als meisje eerder zwaar in de put gezeten te hebben. Eh... dwangmatig te zijn.’

Finn knikt. ‘Het kan zijn dat er altijd iets van is blijven zitten, verstopt achter andere dingen. En als er dan iets ernstigs gebeurt dat je leven ontregelt, knapt het bescherm-laagje en komt een oude kwaal weer boven.’

Sophie knikt. ‘Hoe weet je het! Maar zo is het wel. Natuurlijk liet ik de huisarts komen. Dat werd een drama. Mam in paniek, die man komt immers overal! Bij alles wat dood heet. Misschien is hij bij een stervende geweest, bij een ambulance. We hebben nauwelijks kunnen praten en toen hij was vertrokken, dook mijn moeder in bad en stopte ze haar gedragen kleding meteen in de wasmachine.

Zelfs de stoel waar de arts op had gezeten, was in haar ogen besmet. Ik kon praten als Brugman, maar ze was en is niet voor rede vatbaar. 'Sophie zwijgt, kijkt Finn even aan. Dan zwerven haar ogen een andere kant op.

Finn zegt op zachte toon: 'Dit kost je moeite, is het niet? Om dit alles aan een onbekende te vertellen. Maar vergeet niet: ik ben je broer.'

Sophie verschiet van kleur. 'Nou ja, wat valt er nog meer van te zeggen? De situatie is zo dat we geïsoleerd leven. Men heeft min of meer geaccepteerd dat het er bij ons nogal vreemd aan toe gaat. Mam komt nooit op straat, ze gaat niet verder dan de achtertuin. Ik doe de boodschappen en span me in om iedereen die toenadering zoekt, te weren. Zoals jou van de week. Als ik dan terugkom in de kamer, zit ze als geslagen in elkaar gedoken. En de opluchting is zo enorm groot als ik zeg dat het niets bijzonders was; dan leeft ze meteen op. Overdag doet ze het huishouden. Soms stagneert ze, door een gedachte die haar angst aanjaagt. Associaties die niemand zou kunnen volgen, worden voor haar werkelijkheid. Je zou kunnen spreken van waanideeën. Want wat voor haar reëel is, is voor ons nonsens. Maar er valt niet tegen in te praten, Finn. Ik probeer het al niet meer. Ooit deed ik dat wel: 'Je ziet voor handen en ogen dat het niet waar is, mama. Waarom geef je gehoor aan je gevoel? Wat is gevoel nu helemaal?' Dan geeft ze me alle gelijk van de wereld. Maar ze draait zich om en húp, ze gaat door met dingen schoonmaken die niet vies zijn. Het gaat niet om bacteriën. Dat lees je weleens, dat mensen daar bang voor zijn. Maar bij haar is het zuiver en alleen angst voor de dood. Niet het sterven zelf en het naar God gaan, maar alles rondom dood en geweld. Hier in het dorp werd ooit in een gevecht op oudejaarsavond iemand om het leven gebracht. Met een mes. Iedereen sprak er dagenlang over. Toen ebde het weg, behalve voor de betrokkenen en mijn moeder. Die kreeg het te kwaad als ze het vleesmes hanteerde. Daar kun je immers iemand mee om het leven brengen.' Sophie

snijdt een stuk van haar broodje en last even een pauze in. Finn kijkt ernstig. 'Wat een last voor je. Heb je er nooit aan gedacht een therapeut te bezoeken, een psychiater? Ik denk altijd dat voor iedere kwaal een kruid is gewassen!' Sophie vecht tegen haar tranen. Ze vindt het afschuwelijk om zo over haar moeder te praten. Maar kan ze anders? Niet tegenover Finn. Als hij echt haar broer is, hoeft ze hem niet buiten te sluiten.

Ze knikt, kijkt op haar horloge en snijdt nog een stukje brood af met een onwillig mes. 'Wat dacht je: natuurlijk. We zijn het hele circuit door geweest. Meerdere therapeuten, met allemaal een andere invalshoek. Van confronteren tot medicatie. Je inbeelden dat je problemen des kinds zijn, spreek het kind in jezelf dan ook toe als een liefhebbende volwassene. Ga zo maar door. Uiteindelijk werd de spanning om de deur uit te moeten en de afspraken na te komen ondraaglijk. Dus wat doe je dan? Afkappen. Pillen, ze heeft een sterke dosis medicijnen en die doen wel iets. Maar beter wordt ze er niet van. Ik zit dus thuis vast. Muurvast, maar ik zie het in liefde aan. Ze heeft vroeger voor mij gezorgd, nu zorg ik voor haar. Ik voel me wel verplicht. Maar soms komt alles in me in opstand. Dan wil ik uitbreken, weglopen. Maar wat komt er dan van haar terecht? Ze is veel te goed om opgenomen te worden. Ze zou daar toneelspelen en binnen de kortste keren weer op straat staan. We zijn naar lezingen geweest, naar genezingsdiensten, er gebeurde daar van alles. Ik heb het zien gebeuren, maar mama ging er huilend weg en kwam beroerder thuis dan hoe ze ging. Boeken, stapels naslagwerken hebben we bestudeerd. Op internet rondgestruind, nou, daar kom je wat tegen. Ook gevallen zoals die van mijn moeder. Maar hulp? Nee, ik geloof er niet meer in.' Dan zegt ze: 'Het is net zoiets als sommige vrouwen na een bevalling hebben: bang het kind van de trap te gooien, bang om het te verdrinken. Maar mam gaat verder: ze voelt zich vies na zo'n soort gedachte. Daar helpt geen praten tegen.'

Finn schudt zijn hoofd, zijn vriendelijke gezicht staat ern-

stig. Als een serveerster komt vragen of alles naar wens is, kijkt hij haar aan alsof ze van Mars komt. 'O. Ja, ja natuurlijk. Alles is best in orde!'

Sophie schuift het restje van haar maaltijd van zich af. 'Het uur is bijna om, Finn, en nu weet ik nog niets over wat jij denkt te weten.'

Finn zegt dat wat Sophie te vertellen had, belangrijker is. 'Ik zou willen dat ik je kon helpen. En je moeder erbij. Ze is toch nog redelijk jong, Sophie. Ze kan aan een nieuw leven beginnen, maar ze zit muurvast. Ik zal mijn licht hier en daar eens opsteken. Niet dat ik psycholoog ben. Al heb ik in mijn enorme vriendenkring wel een paar van die zielenknijpers zitten. Ik ben hoofd van een laboratorium. Werk dat ik met genoeg doe. Maar daar gaat het nu niet om. Meid, wat moeilijk voor jou en je moeder. Ik wil haar graag een keer ontmoeten. Zal dat lukken, denk je? Zeg maar niets. Om kort te gaan: je moeder lijdt aan een dwangstoornis. Gecombineerd met smetvrees. Zoiets zit dieper dan diep. En zoals ik al zei, waarschijnlijk heeft ze het heel haar leven meegesleept in een ander jasje. Onopgeloste problemen, zelfs die uit peuterjaren, kunnen je als volwassene parten spelen.'

Sophie rukt haar servet aan flarden. 'En vergeet niet dat ze steun had aan mijn levenswijze vader. Een man uit één stuk. Hij was als het ware rondom haar, dankzij hem kon ze het leven aan zoals het kwam. Ze was een leuke moeder. Tot het moment dat hij overleed.'

Finn knikt haar warm toe. 'Onze tijd zit erop. Maar we verzinnen wel wat. Kun jij je chef niet in vertrouwen nemen? Zodat je een middag vrij kunt krijgen. Of heb je dat al soms, een halve dag in de week vrij? Niemand werkt toch van maandagochtend tot zaterdagavond?'

Sophie schiet in de lach om de manier waarop hij het zegt. 'Maandagochtend zijn we dicht. En voor de rest doe ik of ik voor mezelf werk, alsof het mijn eigen winkel is. Ik kan goed overweg met Max en je hebt gelijk, het is het beste als ik hem in vertrouwen neem. Hij weet als een van de weini-

gen ook alles over mijn moeder. Hij komt weleens aanzetten met een catalogus met kleding, wetend dat mijn moeder nooit naar de winkels gaat en alles per post laat komen. Zodoende ziet ze er altijd keurig uit. Dat is weleens anders geweest. Toen de kwaal zich pas openbaarde, zorgde ze slecht voor zichzelf. Altijd een van de twee shirts aan en een van de weinig broeken die ze als 'veilig' betitelde. Ik weet dat het onzin is; veilige kleren. Maar voor haar was dat zo en als op een gegeven moment al dat spul in de wasmachine zat, kroop ze in bed. Ik heb haar gesmeekt om het voor mij te doen, nieuwe kleren kopen. Per post gaat dat tot nu toe goed. Alleen als ze een postbode wantrouwt, omdat hij nieuw is bijvoorbeeld, verschanst ze zich in huis en kan ik later het pakje ophalen. Of ze rent de trap op, roept door een slaapkamerraam dat het pakje wel bij de voordeur gezet mag worden. Dat lukt meestal ook nog.'

Finn schudt zijn hoofd. 'Ze is een gevangene, van haar eigen waanideeën. En als je de wortel van het kwaad kon vinden, dan hielp dat alsnog niets, want waarschijnlijk bekijk je wat in het verleden is gebeurd met de ogen van nu. Met die van een volwassen mens. De pijn en de ziekelijke reacties zijn meegenomen. Vreemd fenomeen. Maar jullie zitten er maar mee!'

Finn gaat staan, het is al ruim over zeven. Hij helpt Sophie in haar jas. 'Hier heb je mijn kaartje. Ik bel je wel. Mag ik het nummer van je mobiel?'

Sophie zegt dat ze geen kaartjes heeft om uit te delen. Finn tikt op zijn mobiel haar nummer in. 'We moeten hoe dan ook contact houden. Dan is het mijn beurt om verslag te doen. Eerst over mijn leven en dan over de laatste ontdekkingen! Kom, dan breng ik je naar de winkel. Die ziet er trouwens van de buitenkant goed uit. Binnenkort kom ik met een bestellijstje bij je langs en mag je me aan je chef voorstellen.'

Het is licht gaan sneeuwen. Finn vindt de dorpsstraat net iets uit een ouderwets kinderboek. 'Of uit een oubollige Amerikaanse film. Intiem, en weet ik wat nog meer.' Hij

steekt zijn arm door de hare en ze moet toegeven dat het goed aanvoelt. Vertrouwd. Stel je toch voor dat hij gelijk heeft! Haar hart maakt een sprongetje van vreugde. Ze heeft vroeger altijd gesnakt naar een broertje. En opeens staat er iemand aan haar deur die misschien het zo verlangde familielid is!

Bij de deur nemen ze afscheid. Sophie heft haar hoofd op, de sneeuw dwarrelt op haar gezicht, maakt haar aan het lachen. 'Wat is het moeilijk, Finn, om mijn moeder geen deelgenoot te maken. Zou ik dat toch proberen?'

Daar kan Finn haar geen raad in geven. 'Je kunt me te allen tijde bellen. Ik leef van harte met je mee, en wie weet vinden we een oplossing.' Dan geeft hij haar een broederlijke kus op het voorhoofd. 'Dag zusje, sterkte met alles en tot gauw!'

Het wordt een drukke avond, in boekwinkel Meyling. En de verkoopster maar inpakken en afrekenen. Zelf heeft Sophie ook een wens, maar op een ander vlak: kon ze haar problemen ook maar netjes inpakken. Cadeaupapier eromheen en ermee afrekenen!

Julia Burgers-Drost

De zonzij van het leven

Sophie had ooit grote dromen, maar die heeft ze moeten opgeven om voor haar moeder te gaan zorgen. Haar werk geeft wat afleiding, maar verder is haar wereldje erg klein. Daar komt verandering in als ineens haar tweelingbroer voor de deur staat.

Ze kan deze Finn niet binnenlaten, want haar moeder verdraagt geen gezelschap – door haar waanideeën en angsten heeft ze alleen contact met Sophie. Die spreekt af haar tweelingbroer te ontmoeten in een grand café, waar hij uit de doeken doet hoe hij ontdekt heeft dat hij een tweelingzus heeft. Finn en Sophie zijn allebei ooit geadopteerd. Als Sophie haar moeder hiermee confronteert, ontkent deze het niet. Ze helpt haar dochter zelfs om haar ware afkomst te ontdekken. Het wordt een zoektocht waar moeder en dochter allebei van opleven.

Julia Burgers-Drost is een van Nederlands meest bekende familiero-
manschrijfsters. Recent verschenen van haar hand *Onderweg naar huis*
en *Jij bent mijn doel*.

Westfriesland

ISBN 978 90 205 0414 9 / NUR 344

9 789020 504149

www.uitgeverijwestfriesland.nl